

KINNITATUD

haridus- ja teadusministri käskkirjaga
 „Haridus- ja teadusministri 21. novembri 2023. a käskkirja nr 317
 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse
 „Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuste tulemuste
 rakendamise võimekuse tõstmine ühiskonnas ning selleks
 soodsa poliitikakeskkonna loomine“ elluviimiseks“ muutmine“

„Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuste tulemuste rakendamise võimekuse tõstmine ühiskonnas ning selleks soodsa poliitikakeskkonna loomine“ (RITA+) elluviimiseks toetuse andmine

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (edaspidi *ÜSS2021_2027*) alusel.

1. Reguleerimisala

- 1.1. Käskkirjaga korraldatakse Teadmussiirde programmi ja meetmete nimekirja meetme 21.1.1.2 „Ühiskonna ja majanduse vajadustele vastava teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvatamine“ sekkumise „Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuste tulemuste rakendamise võimekuse tõstmine ühiskonnas ning selleks soodsa poliitikakeskkonna loomine“ rakendamiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ning korda.
- 1.2. Meetme rahastamisega Euroopa Regionaalarengu fondist aidatakse kaasa Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027 poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a)(i) „Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“ saavutamisele.
- 1.3. Tegevusega panustatakse Riigikogu poolt 12. mail 2021. a vastu võetud „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035““ (edaspidi „*Eesti 2035*“) strateegilistesse sihtidesse „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ ja „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik“ ning „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ üldeesmärgi „Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkuse suurendamine, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele“ ja alaeesmärgi „Eesti areng tugineb teaduspõhistele ja innovaatilistele lahendustele“ saavutamisele, mida mõõdetakse näitajaga „Riigieelarves kavandatud teadus- ja arendustegevuse (edaspidi *TA*) rahastamine osakaaluna sisemajanduse koguproduktist (edaspidi *SKP*)“.
- 1.4. Toetatavate tegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgitakse, kui asjakohane, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid ja sihte. Toetatavate tegevustega aidatakse puutumuse korral edendada regionaalselt tasakaalustatud arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamist. Aluspõhimõtete hoidmist ja sihi saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel hinnatakse „Eesti 2035“ tegevuskava näitajatega „Tööjõu tootlikkus osakaaluna EL keskmisest“, „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, „Ligipääsetavuse näitaja“ ja „Keskkonnatrendide indeks“.

1.5. Toetuse andmise eesmärgid on

- suurendada nutika spetsialiseerumise valdkondades avaliku sektori võimekust rakendada teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuse tulemusi poliitikakujundamises ning ühiskonna olemasolevate ja eesseisvate väljakutsete lahendamises;
- suurendada avaliku sektori rolli Eestis läbiviidava teadus- ja arendustegevuse strateegilisel suunamisel ning toetada riigi jaoks oluliste teadus- ja arendussuundade arendamist;
- tõsta avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse valdkonna nõustamise ja poliitikakujundamise eest vastutavate töötajate pädevust ning suurendada töötajate Eesti-sisest ja rahvusvahelist koostööd;
- tõsta erialaliitude arendusnõunike pädevust teadus- ja arendustegevuse valdkonnas ning soodustada arendusnõunike Eesti-sisest ja rahvusvahelist koostööd.

1.6. Mõisted:

- 1) **teadus- ja arendustegevus** – uudne, loominguline, ettemääramatu tulemusena, süstemaatiline ning ülekantav ja/või korratav uurimis- ja arendustöö, mille eesmärk on saada uusi teadmisi ning leida teadmiste uusi rakendusalasid; teadus- ja arendustegevus jaguneb alusuuringuteks, rakendusuuringuteks ja eksperimentaalarenduseks;
- 2) **rakendusuuring** – uurimistöö uute teadmiste saamiseks otsese eesmärgiga rakendada saadud teadmisi praktikas;
- 3) **teadus- ja arendustöötaja** – isik, kes töötab asutuses, kas akadeemilise töötajana, teadus- ja arendusspetsialistina või insenerina, ning teadus- ja arendusasutuse ja selle struktuuriüksuse juht, kes korraldab teadus- ja arendustegevuse kavandamist ja elluviimist;
- 4) **nutika spetsialiseerumise valdkonnad** – „Eesti teadus-, arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ raames kinnitatud eelisarendatavad teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse valdkonnad, millel on oluline potentsiaal lahendada majanduse ja ühiskonna väljakutseid: digilahendused igas eluvaldkonnas; tervistehnoloogiad ja -teenused; kohalike ressursside väärindamine ning nutikad ja kestlikud energialahendused;
- 5) **teadusnõunik** – ministeeriumis või Riigikantseleis avaliku teenistuse seaduse alusel töötav ametnik või töölepingu seaduse alusel töötav teenistuja, kelle ülesanne on nõustada ministeeriumit või Riigikantseleid asutuse vastutusvaldkonna teadus- ja arendustegevuse küsimustes, planeerida ning korraldada rahvusvahelist ja siseriiklikku teadus- ja arendustegevuse alast koostööd, toetada ministeeriumit või Riigikantseleid teadus- ja arendustegevuse tellimisel ning täita teisi ametijuhendis kirjeldatud tööülesandeid;
- 6) **arendusnõunik** – erialaliidu töötaja, kelle peamine tööülesanne on erialaliidu ja selle liikmete nõustamine teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas, erialaliidu teadus- ja arendustegevuse alase koostöö korraldamine ning valdkonna ettevõtete teadus- ja arendustegevuse võimekuste ja vajaduste kaardistamine ja avalikustamine;
- 7) **erialaliit** – valdkonna ettevõtteid ja asutusi koondav katusorganisatsioon, mis on registreeritud juriidilise isikuna, millel on alalised töötajad ning mille eesmärk on toetada liikmete tegevusi ning esindada liikmete huvisid; käesoleva käskkirja mõistes

kuuluvad erialaliitude alla ka ettevõtteid, asutusi ja erialaliite ühendavad esindusorganisatsioonid.

2. Toetatavad tegevused

Punktis 1.5. nimetatud eesmärkide saavutamiseks rahastatakse käesoleva käskkirja alusel järgmiste tegevuste elluviimist:

2.1. **Alategevus 1:** Eesti ühiskonna või majanduse väljakutsete lahendamiseks interdistsiplinaarsete rakendusuuringute tellimine.

2.1.1. Tegevuse partneriteks on valitsusasutused ja Arenguseire Keskus.

2.1.2. Tegevusega toetatakse Eesti ühiskonna või majanduse suurte väljakutsete lahendamiseks interdistsiplinaarsete rakendusuuringute tellimist ja läbiviimist nutika spetsialiseerumise valdkondades.

2.1.3. Rakendusuuringute valiku tingimused:

2.1.3.1. Rakendusuuringute probleemipüstituste leidmiseks viib elluviija partnerite seas läbi voorud uurimisideede korjeks. Probleemipüstituste hindamisjuhendi kinnitab elluviija, esitades selle eelnevalt partneritele arvamuse avaldamiseks ning rakendusasutusele kooskõlastamiseks. Vooru mahu kinnitab elluviija, kooskõlastades selle eelnevalt rakendusasutusega.

2.1.3.2. Toetusperioodil viiakse läbi vähemalt kolm ideekorjevooru.

2.1.3.3. Interdistsiplinaarse rakendusuuringu probleemipüstituse esitab partner või mitu partnerit ühiselt seotult nutika spetsialiseerumise valdkondadega ning kooskõlas valdkonna arengukavades, „Eesti 2035“ strateegias seatud eesmärkide või ühiskonna ja majanduse väljakutsetest lähtuvate arenguvajadustega. Juhul kui probleemipüstituse esitab ministeeriumi vastutusalas olev valitsusasutus, peab probleemipüstituse enne esitamist kooskõlastama selle ministeeriumiga, mille vastutusalasse valitsusasutus kuulub.

2.1.3.4. Kui elluviija tuvastab esitatud probleemipüstitustes kattuvusi, on elluviijal õigus teha partneritele ettepanek probleemipüstituste koondamiseks.

2.1.3.5. Elluviija hindab esitatud probleemipüstituste kooskõla nutika spetsialiseerumise valdkondadega. Juhul, kui esitatud ettepanek ei ole seotud nutika spetsialiseerumise valdkondadega, loetakse probleemipüstitus toetuse andmise tingimustele mittevastavaks ning probleemipüstituse menetlemine lõpetatakse.

2.1.3.6. Elluviija moodustab probleemipüstituste hindamiseks ja paremusjärjestusse seadmiseks Eesti Teadusagentuuri Hindamisnõukogu (asendus)liikmetest ja TAI koordinatsioonikogu poolt nimetatud isikutest hindamiskomisjoni. Hindamiskomisjoni moodustamisel arvestab elluviija komisjoni liikmete võimaliku huvide konfliktiga. Komisjoni koosseis on TAI koordinatsioonikogu poolt nimetatud isikuid rohkem kui Eesti Teadusagentuuri Hindamisnõukogu (asendus)liikmeid.

2.1.3.7. Hindamiskomisjon lähtub esitatud probleemipüstituste hindamisel ja paremusjärjestusse seadmisel probleemipüstituste hindamisjuhendist, sh alljärgnevatest kriteeriumitest:

1) Probleemi aktuaalsusest, relevantsusest, interdistsiplinaarsusest ning

mõjust Eesti ühiskonna ja majanduse väljakutsete lahendamisele (hindamiskriteeriumi kaal 50%)

2) Probleemi lahendamiseks planeeritava rakendusuuringu eesmärkide saavutamise teadusmahukus ning vastavus teadus- ja arendustegevuse määratlusele (hindamiskriteeriumi kaal 35%).

3) Probleemi lahendamise panusest horisontaalsete põhimõtete (võrdsed võimalused, keskkonnakaitse, kliimanetraalsus, regionaalareng) eesmärkide saavutamisele (hindamiskriteeriumi kaal 15%).

2.1.3.8. Probleemipüstitusi hinnatakse skaalal 1 (mitterahuldav) kuni 5 (suurepärane). Hindeid antakse 0,5-punktise sammuga.

2.1.3.9. Probleemipüstitusele, mille 1) või 2) kriteeriumi hinne jääb alla 3,0 punkti, rakendusuuringuid ei tellita ning probleemipüstituse menetlemine lõpetatakse.

2.1.3.10. Paremüsjärjestuse ning ideekorjevooru mahu alusel teeb hindamiskomisjon elluvijale ettepaneku, millistele probleemipüstitustele rakendusuuringuid tellida. Valituks osutunud probleemipüstitustele koostatakse probleemipüstituse esitanud partneri ja elluvijaga koostöös rakendusuuringu lähteülesanne, kaasates vajadusel erialaeksperte. Lähtudes hindamiskomisjoni ettepanekust, tellib elluvijaga rakendusuuringu, kohaldades riigihangete seaduse § 11 lõike 1 punktis 19 sätestatud teadus- ja arendusteenuse erandit.

2.1.3.11. Rakendusuuringu maksumus võib olla minimaalselt 150 000 ja maksimaalselt 850 000 eurot ning rakendusuuringu kestvus kuni 2 aastat. Elluvijal on õigus põhjendatud juhtudel rakendusuuringu läbiviimise perioodi pikendada kuni ühe aasta võrra, kuid rakendusuuringu maksimaalset maksumust see ei mõjuta. Rakendusuuringu eeldatava maksumuse määrab elluvijaga, olles ära kuulunud probleemipüstituse esitaja(te) ettepaneku. Rakendusuuringu maksumusest 21% katab probleemipüstituse esitaja.

2.1.3.12. Rakendusuuringu teostajaks saab olla:

1) Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse (TAIKS) mõistes teadus- ja arendusasutus, evalveeritud rakenduskõrgkool või ülikool;

2) asutuste konsortsium, mille juhtpartneriks on teadus- ja arendusasutus, evalveeritud rakenduskõrgkool või ülikool.

2.1.3.13. Rakendusuuringut läbi viia sooviv teostaja esitab probleemipüstitusele vastava rakendusuuringu ettepaneku (edaspidi *uuringuettepanek*) elluvijaga poolt kinnitatud vormil. Elluvijaga esitab rakendusuuringu ettepaneku vormi enne kinnitamist probleemipüstituse esitanud partneri(te)le arvamuse avaldamiseks.

2.1.3.14. Uuringuettepanekute hindamiseks moodustab elluvijaga eksperdikomisjone, mille koosseisus on ka probleemipüstituse esitanud partneri esindaja(d). Eksperdikomisjonide töökorrad kehtestab elluvijaga.

2.1.3.15. Ekspertkomisjonil on õigus hindamisse kaasata eksperdikomisjoni väliseid eksperte.

2.1.3.16. Uuringuettepanekuid hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumite alusel, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ §-s 7 nimetatud valikukriteeriumitele ja meetodikale:

Hindamiskriteerium ja selle kaal	Alakriteeriumi kirjeldus	Alakriteeriumi kaal kriteeriumist	Kriteeriumi lävend
Kriteerium 1 Rakendusuuringu põhjendatus ja mõju (50%)	1.1. Rakendusuuringu põhjendatus ning vastavus probleemipüstitusele, uuringu tulemuste mõju püstitatud probleemide lahendamisele (sh tulemuste rakendatavus ja rakendamise plaan)	50%	3,5
	1.2. Uurimisteema panus rakenduskava eieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisse	20%	
	1.3. Uurimisteema ja tulemuste mõju uuringuvaldkonna arengule Eestis, sh uuringu mõju valdkonna järelkasvule ja jätkusuutlikkusele	30%	
Kriteerium 2 Rakendusuuringu teaduslik tase ja teostatavus (50%)	2.1. Uuringu uuenduslikkus ning teaduslik tase, sh meetodika asjakohasus	50%	3,5
	2.2. Teostaja võimekus uurikut ellu viia (sh vastutavate täitjate ja põhitäitjate pädevus ja senise teadustöö tulemuslikkus) ning vajaliku taristu olemasolu	25%	
	2.3. Eelarve planeerimise asjakohasus ja põhjendatus, ajakava põhjendatus ja realistlikkus; kommunikatsiooniplaani ja riskide maandamise plaani asjakohasus	25%	

2.1.3.17. Uuringuettepanekuid hinnatakse hindamiskriteeriumide lõikes skaalal 1 (mitterahuldav) kuni 5 (suurepärase). Hindeid antakse 0,5-punktilise sammuga. Uuringuettepanekute koondhinne arvutatakse hindamiskriteeriumide kaalutud keskmisena.

2.1.3.18. Uuringuettepanek, mille esimese või teise hindamiskriteeriumi hinne jääb alla lävendi (3,5 punkti), ei kuulu rahastamisele ning uuringuettepaneku hindamine lõpetatakse.

2.1.3.19. Ekspertkomisjon kinnitab igale uuringuettepanekule koondhinne ning moodustab hindamise tulemusena uuringuettepanekute pingerea.

2.1.3.20. Võrdsete koondhinnetega uuringuettepanekute puhul eelistatakse uuringuettepanekuid, mille esimese hindamiskriteeriumi, uuringu põhjendatus ja mõju, hinne on kõrgem.

2.1.3.21. Ekspertkomisjon teeb pingerea alusel elluvijale põhjendatud ettepaneku:

uuringuettepanek rahuldada või mitte rahuldada. Ekspertkomisjonil on õigus teha ettepanek seada uuringuettepaneku rahuldamisele täiendavad tingimused.

2.1.3.22. Elluviija rahuldab igal probleemipüstitusel vähemalt ühe, pingereas kõrgeimal positsioonil oleva uuringuettepaneku. Kui ideevooru maht võimaldab, võib elluviija rahuldada ühel probleemipüstitusel rohkem kui ühe uuringuettepaneku, kui see on kooskõlas ekspertkomisjoni ettepanekuga. Juhul, kui probleemipüstitusele ei esitata lävendit ületavaid uuringuettepanekuid, siis antud probleemipüstitusel rakendusuuringu ei rahastata.

2.1.3.23. Elluviijal on õigus, ekspertkomisjoni ettepanekul, seada uuringuettepaneku rahuldamisele täiendavad tingimused, mida rakendusuuringu teostaja on kohustatud täitma.

2.1.4. Rakendusuuringu läbiviimise tingimused:

2.1.4.1. Rakendusuuringu läbiviimise koordineerimiseks moodustab elluviija igal probleemipüstitusel rakendusuuringu juhtkomisjoni, kuhu kuulub kuni 7 liiget. Juhtkomisjoni kuulub vähemalt 2/3 ulatuses probleemipüstituse esitanud partneri(te) nimetatud esindajad. Ülejäänud juhtkomisjoni liikmed nimetatakse rakendusuuringu teostaja poolt.

2.1.4.2. Rakendusuuringu juhtkomisjon jälgib ja vajadusel suunab rakendusuuringu teostamist ning kooskõlastab rakendusuuringu tegevuste ning eelarve muudatused.

2.1.4.3. Rakendusuuringu teostaja esitab elluviija poolt määratud tähtjaks rakendusuuringu vahearuande ning lõpparuande.

2.1.4.4. Juhtkomisjoni liikmed, kes ei ole rakendusuuringu teostaja poolt nimetatud, hindavad rakendusuuringu vahe- ja lõpparuandeid. Rakendusuuringu vahe- ja lõpparuande osas tehakse elluviijale põhjendatud ettepanek: kiita aruanne heaks, saata aruanne tagasi täiendamiseks või lükata aruanne tagasi.

2.1.4.5. Elluviija, lähtudes juhtkomisjoni ettepanekust, kiidab rakendusuuringu vahe- või lõpparuande heaks, saadab aruande teostajale tagasi täiendamiseks või lükkab aruande tagasi. Kui elluviija lükkab vahearuande tagasi, on elluviijal õigus rakendusuuringu läbiviimine ja selle rahastamine lõpetada.

2.2. **Alategevus 2:** teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika analüüsimine ja seire ning teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kujundajate ja elluviijate pädevuse kasvatamine.

2.2.1. Tegevuse partneriteks on Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Riigikantselei ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

2.2.2. Tegevusega toetatakse:

- rakendusuuringu, poliitikaanalüüside ja eksperdi hinnangute läbiviimist „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukava 2021-2035“ teadussüsteemi ja teadmussiirde suuna eesmärkide täitmise hindamiseks;

- partnerite ja elluvijja asutustes teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kujundajate ja elluvijjate pädevuse kasvatamist koolituste, seminaride, õppereiside korraldamise ja nendes osalemise toetamise kaudu „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukava 2021-2035“ eesmärkide saavutamiseks vajalike tegevuste väljatöötamiseks ja elluviimiseks.
- 2.2.3. Elluvijja koordineerib partneritelt rakendusuringute, poliitikaanalüüsides ja eksperdihinnangute ettepanekute kogumist. Ettepanekuid võib esitada ka elluvijja ise.
- 2.2.4. Alategevuse elluviimiseks moodustab elluvijja partnerite ja elluvijja esindajatest juhtkomisjoni, kooskõlastades juhtkomisjoni liikmed eelnevalt rakendusasutusega.
- 2.2.5. Juhtkomisjon kinnitab iga-aastase uuringute plaani, teeb elluvijjale ettepaneku rakendusuringute, poliitikaanalüüsides ja eksperdihinnangute tellimise ning pädevuse kasvatamisega seotud tegevuste läbiviimise osas, koordineerib rakendusuringute, poliitikaanalüüsides või eksperdihinnangute läbiviimist.
- 2.2.6. Rakendusuringuid, poliitikaanalüüse ja eksperdihinnanguid tellib elluvijja teenusena või koostab need ise.
- 2.2.7. Rakendusuringute, poliitikaanalüüsides ja eksperdihinnangute maksumusest 21% katavad omafinantseeringuna uuringuettepaneku teinud partnerid. Pädevuse kasvatamise tegevuste maksumusest 21% katavad omafinantseeringuna osalevad partnerid.
- 2.3. **Alategevus 3:** ministeeriumide ja Riigikantselei teadusnõunike või teadus- ja arendustegevuse alase nõustamise eest vastutavate töötajate ja erialaliitude arendusnõunike teadus- ja arendustegevuse pädevuse kasvatamine ja koostöö toetamine ning ministeeriumide ametnike teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni-alase pädevuse kasvatamine.
- 2.3.1. Tegevusega toetatakse:
 - ministeeriumide ja Riigikantselei teadusnõunike või teadus- ja arendustegevuse alase nõustamise eest vastutavate töötajate ja erialaliitude arendusnõunike pädevuse kasvatamist koolituste, seminaride, õppereiside korraldamise ja nendes osalemise toetamise kaudu;
 - ministeeriumide, Riigikantselei ja erialaliitude omavahelist koostööd ühisürituste korraldamise ja nendes osalemise toetamise kaudu;
 - teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonda ja teaduspõhist poliitikakujundamist käsitleva koolitusprogrammi väljatöötamist ja selles osalemist.
- 2.3.2. Alategevuse raames korraldatud üritused viiakse läbi järgides keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise põhimõtteid.
- 2.3.3. Elluvijja koordineerib tegevuse sihtrühma huvide ja vajaduste väljaselgitamist ning kinnitab kord aastas koolitus- ja tegevusplaani, kooskõlastades selle eelnevalt rakendusasutusega.
- 2.3.4. Tegevus on suunatud ühistegevuste toetamiseks. Põhjendatud juhtudel on võimalik toetada sihtrühma individuaalseid tegevusi, kuid sellisel juhul hindab elluvijja tegevuse vastavust sekkumise eesmärkidele ning kooskõlastab tegevuse rahastamise rakendusasutusega.
- 2.3.5. Erialaliitudele antakse toetust vähese tähtsusega abina, toetuse saaja peab vastama

Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2831 sätestatud tingimustele (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023). Elluviija hindab toetuse taotleja vastavust ning juhul, kui toetuse taotleja ei vasta Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2831 sätestatud tingimustele, toetust taotlejale ei määrata.

2.3.6. Kui toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina, kehtivad järgmised nõuded:

2.3.6.1. komisjoni määruse (EL) 2023/2831 alusel antava vähese tähtsusega abi korral ei tohi vähese tähtsusega abi kogusumma mis tahes kolme eelneva aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot;

2.3.6.2. kontserni kuuluvate või muul viisil omavahel seotud ettevõtjatele abi andmisel arvestatakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 2 lõikes 2 sätestatud suhetes;

2.3.6.3. vähese tähtsusega abi andmisel peab arvesse võtma komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 5 lõigetes 1-3 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid;

2.3.6.4. elluviija säilitab projekti elluviimisega seotud dokumente kümme aastat alates kuupäevast, mil abi anti.

2.3.7. Käesolevat käskkirja ei kohaldata Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

2.3.8. Tegevusi võib läbi viia elluviija ise või tellib elluviija need teenusena.

2.4. **Alategevus 4:** Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) arendus.

2.4.1. Tegevuse raames toetatakse:

- ETIS-e uute moodulite väljatöötamist ja olemasolevate edasiarendamist;
- ETIS-e uute liideste ja teenuste loomist;
- ETIS-e küberturvalisuse tagamisega seotud arendustegevusi;
- ETIS-e sidustamist ning sidustatuse parendamist teiste infosüsteemidega.

2.4.2. Kõik ETIS-e uued arendused luuakse lähtudes riiklikult kehtestatud nõuetest, sealhulgas vastavalt kehtivatele ligipääsetavuse nõuetele.

2.4.3. Haridus- ja Teadusministeerium on ETIS-e vastutav töötleja, elluviija on ETIS-e volitatud töötleja. ETIS-e arendamine toimub Haridus- ja Teadusministeeriumi ja elluviija koostöös.

2.4.4. ETIS-e arendamine viiakse läbi vastavalt ETIS-e arenduskavale, mis lepatakse kokku koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ja elluvijaga. ETIS-e arendamine tugineb ETIS-e strateegilistele eesmärkidele, ETIS-e juhtkomitee ettepanekutele, Haridus- ja Teadusministeeriumi ja ETIS-e kasutajate sisendile.

2.4.5. ETIS-e arendused tellitakse teenusena või teostab neid elluviija.

2.5. Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 nimetatud välistustega.

3. Tulemused

3.1. Punktis 2 nimetatud:

3.1.1. alategevuse 1 tulemusena:

- rakendusuuringute tulemusi võetakse kasutusele ühiskonna ja majanduse olemasolevate ja eesseisvate väljakutsete lahendamiseks nutika spetsialiseerumise valdkondades;
- teadus- ja arendustegevusega tegelevates asutustes kasvab võimekus viia läbi riigi jaoks olulistel teemadel interdistsiplinaarseid rakendusuuringuid, toetatud on Eesti ühiskonna ja majanduse jaoks olulised teadussuunad;
- kasvab valitsusasutuste ja Arenguseire Keskuse pädevus rakendusuuringute tellimisel, edeneb teaduspõhine poliitikakujundamine;

3.1.2. alategevuse 2 tulemusena:

- on tagatud „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ teadussuuna ja teadmussiirde suuna elluviimise seire ning arengukava eesmärkide täitmise tõenduspõhine hindamine;
- on kasvanud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kujundamise ja elluviimise eest vastutavate töötajate pädevus;

3.1.3. alategevuse 3 tulemusena:

- ministriumide ja Riigikantselei teadusnõunike või teadus- ja arendustegevusealase nõustamise eest vastutavate töötajate ja erialaliitude arendusnõunike pädevus ja koostöö on kasvanud;
- ministriumide ametnike teadlikkus teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas on kasvanud, ametnikud on võimelised teadus- ja arendustegevust tellima ja tulemusi oma töös rakendama;

3.1.4. alategevus 4 tulemusena:

- on loodud uued ETISE moodulid, liidesed ja teenused, olemasolevad moodulid on vajadusel kaasajastatud;
- on loodud vajalik sidusus ETISE ja teiste relevantsete infosüsteemide vahel;
- on tagatud ETIS-e keskkonna ja andmete turvalisus;
- ETISE keskkond vastab Eesti teadus- ja arendussüsteemi ning kasutajate vajadustele, toetab teadus- ja arendustegevuse rakendamist ning teaduspõhist poliitikakujundamist;
- ministriumid kasutavad ETISE keskkonda oma teadus- ja arendustegevuse konkursside ja taotlusvoorude läbiviimiseks, taotluste ja aruannete menetlemiseks.

3.2. Punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimist ja oodatavate tulemuste saavutamist mõõdetakse järgmiste näitajatega (tabel 1):

Tabel 1. Tegevuste seire ja hindamise näitajad

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase 2022	Vahesihhtase 2024	Sihhtase 2029	Selgitav teave
Meetmete nimekirja näitajad					

Tulemusnäitaja	Toetatud innovatsiooniprojektide arv	0	Ei kohaldu	15	Innovatsiooniprojektide kumulatiivne arv. Innovatsiooniprojektid peavad põhinema teadus- ja arendustegevusel ning pakkuma praktilist, (Eesti jaoks) uut lahendust eelnevalt määratletud probleemidele, lahendused võib edasi suunata testimisele. Elluviija koondab ja esitab andmed.
Väljundnäitaja	Ühistes teadusprojektides osalevad teadusasutused	0	6	16	Unikaalsete teadusasutuste kumulatiivne arv. Näitaja hõlmab vaid aktiivset osalemist ühistes uurimisprojektides (koostöö võib olla uus või olemasolev ning see peab kestma vähemalt toetatava projekti kestuse) ning välistab muud lepingulised kokkulepped, mille puhul toetatavas projektis puudub aktiivne koostöö.
TAT spetsiifilised väljundnäitajad					
Alategevus 1	Läbiviidud rakendusuuringute arv	0	0	20	Loendatakse heaks kiidetud lõppraporteid. Elluviija koondab ja esitab andmed.
Alategevus 2	Läbiviidud rakendusuuringute, poliitikaanalüüside ja eksperdihinnangute arv	0	2	16	Loendatakse heaks kiidetud lõppraporteid või hinnanguid. Elluviija koondab ja esitab andmed.
Alategevus 3	Läbiviidud koolituste, seminaride, õppereiside arv	0	7	34	Elluviija koondab ja esitab andmed.
Alategevus 3	Koolitusprogrammis osalenud isikute arv	0	0	150	Andmed koondab ja esitab elluviijale koolitusprogrammi läbiviija, elluviija esitab andmed.
Alategevus 4	ETIS-es läbiviidud taotlusvoorude arv	0	4	30	Elluviija koondab ja esitab andmed.

4. Rakendusasutus ja -üksus

4.1. Tegevuse rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium (rakendusasutus).

4.2. Tegevuse rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste keskus (rakendusüksus).

5. Elluviija ja partnerid

5.1. Tegevuse elluviijaks on SA Eesti Teadusagentuur (elluviija).

5.2. Punktis 2 toodud:

5.2.1. alategevuse 1 partneriteks on valitsusasutused ja Arenguseire Keskus, kelle

ülesandeks on rakendusuuringute probleemipüstituste sõnastamine, lähteülesannete koostamine, rakendusuuringu läbiviimise juhtimine ning rahaline panustamine omafinantseeringu katteks;

- 5.2.2. alategevuse 2 partneriteks on Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Riigikantselei ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, partnerite ülesanne on teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitikaga seotud uuringuvajaduste sõnastamine, juhtkomisjoni töös osalemine, rakendusuuringute ja poliitikaanalüüside läbiviimise koordineerimine ning rahaline panustamine omafinantseeringu katteks.

6. Sihtrühm

- 6.1. Tegevuse sihtrühm on valitsusasutused, Arenguseire Keskus, teadus- ja arendusasutused, ülikoolid või evalveeritud rakenduskõrgkoolid, teadus- ja arendustegevusega või poliitikaanalüüsides tegelevad asutused ja ettevõtted, erialaliidud ning nimetatud asutuste töötajad.

7. Tegevuste abikõlblikkuse periood

- 7.1. Tegevuste abikõlblikkuse periood on vahemikus 01.04.2023 – 31.08.2029 (tabel 2).

Tabel 2. Tegevuste abikõlblikkuse perioodid.

Tegevus	Abikõlblikkuse periood
Alategevus 1: Eesti ühiskonna või majanduse suurte väljakutsete lahendamiseks interdistsiplinaarsete rakendusuuringute tellimine	01.09.2023 – 31.08.2029
Alategevus 2: teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika analüüsimine ja seire ning teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kujundajate ja elluvijate pädevuse kasvatamine	01.09.2023 – 31.08.2029
Alategevus 3: Ministeeriumide ja Riigikantselei teadus- ja arendustegevuse-alase nõustamise eest vastutavate töötajate ja erialaliitude arendusnõunike pädevuse kasvatamine ja koostöö toetamine ning ministeeriumide ametnike teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni-alase pädevuse kasvatamine	01.09.2023 – 31.08.2029
Alategevus 4: Eesti Teadusinfosüsteemi arendus	01.04.2023 – 31.08.2029
Horisontaalsed tegevused	01.04.2023 – 31.08.2029

8. Tegevuste eelarve

- 8.1. Käesoleva käskkirjaga reguleeritava tegevuse eelarve on 19 126 486 eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest finantseeritakse 13 388 540 eurot, riiklikust kaasfinantseeringust 2 651 502 eurot ja toetuse saajate omafinantseeringust 3 086 444 eurot.

Tegevuse nr	Eelarve (EUR)				Osakaalud (%)			
	EL toetus	Riiklik kaasfinantseering	Omafinantseering	Eelarve kokku	EL	RK F	OF	Kokku
Alategevused 1-2	10 288 145	1 322 761	3 086 444	14 697 350	70,0 %	9,0 %	21,0%	100,0 %
Alategevused 3-4, horisontaalsed tegevused	3 100 395	1 328 741	0	4 429 136	70,0 %	30,0 %	0,0%	100,0 %
Kokku	13 388 540	2 651 502	3 086 444	19 126 486	70,0 %	13,9 %	16,1%	100,0 %

9. Kulude abikõlblikkus

- 9.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused “ (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 15 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 9.2. Abikõlblikud on järgmised punktis 2 nimetatud toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:
 - 9.2.1. otsesed personalikulud vastavalt ühendmääruse §-s 16 sätestatud tingimustele;
 - 9.2.2. kaudsed kulud 7% rahastamiskõlblikest otsestest kuludest vastavalt ühendmääruse § 21 lg-tele 1 ja 4–6.
 - 9.2.3. teenuste tellimine riigihangete seaduse § 11 lõike 1 punktis 19 toodud teadus- ja arendusteenuse erandi alusel, kui teenuse tellimine vastab erandi tingimustele;
 - 9.2.4. projekti elluviimiseks vajalike sisseostetavate teenuste kulud, sealhulgas rakendusuuringute, poliitikaanalüüside ja eksperdihinnangute kulud, tõlketööde, trüki- ja kujundustööde kulud;
 - 9.2.5. välisriikides läbiviidavate ürituste (koolituste, seminaride, konverentside, töötubade, õppereiside jms) korraldamise ja nendel osalemisega seotud kulud, sh ürituste osavõtutasu, välislähetuse kulud;
 - 9.2.6. infotehnoloogiliste lahenduste kulud, sealhulgas andmesisestus- ja analüüsikeskkonna loomisega seotud kulud, andmebaasi arendustööde, tarkvara ja riistvara kulud ning IT-arendustega seotud hoolduskulud, mis on seotud alategevus 4 elluviimisega;
 - 9.2.7. teaduskommunikatsiooniga seotud kulud, sealhulgas konverentside korraldamise kulud, uuringute ja analüüside tulemuste levitamise, publitseerimise ja populariseerimise kulud;
 - 9.2.8. muud toetatavate tegevustega otseselt seotud ja tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud.
- 9.3. Abikõlbmatud on kõik ühendmääruse §-s 17 nimetatud kulud. Lisaks loetakse abikõlbmatuteks kuludeks:
 - 9.3.1. hoonestatud ja hoonestamata maa, kinnisvara ja mootorsõiduki ost;
 - 9.3.2. projekti heaks töötava personali, sh ametniku, teenistuja, töö-, töövõtu- või käsunduslepingu alusel projekti heaks teenust osutava või tööd tegeva isiku või projekti tegevuste elluviimisega seotud kolmanda isiku riigisisese lähetamise või liikumisega seotud sõidu- ja majutuskulud tegelike kulude alusel.

10. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 10.1. Toetuse maksmine toimub vastavalt ühendmääruse §-dele 24–26, § 27 lõike 1 punktile 1 ja § 28 lõikele 3.
- 10.2. Toetus makstakse tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktile 1 ning ühtse määra alusel vastavalt § 28 lõikele 3.
- 10.3. Lõppmakse saamiseks esitatakse makse aluseks olevad dokumendid koos toetuse andmise tingimuste lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast toetuse andmise tingimuste ja kohustuste täitmist ning lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

11. Elluviija ja partnerite kohustused

11.1. Elluvijale ja partneritele kohalduvad ühendmääruse §-des 10 ja 11 sätestatud kohustused. Lisaks on elluviija kohustatud:

- 11.1.1. korraldama käesoleva käskkirja lisa punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimist, sealhulgas koostama ja kinnitama toetavate tegevuste elluviimisega seotud rakendamise juhendid ja vormid;
- 11.1.2. teavitama partnereid ja sihtrühma toetusmeetmest ning nõustama partnereid toetuse taotlemisel;
- 11.1.3. koostama ja esitama rakendusasutusele kinnitamiseks sekkumise kogueelarve alategevuste lõikes, tegevuste ja eelarvete täitmise ülevaate ning tegevuste aastase detailse aja- ja tegevuskava koos eelarvega järgmise aasta kohta jooksva aasta 20. novembriks ning esimese eelarveaasta aja- ja tegevuskava koos eelarvega rakendusasutusele 30. päeva jooksul pärast toetuse andmise tingimuste kinnitamist;
- 11.1.4. esitama rakendusüksusele järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 15. jaanuariks, esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul toetuse andmise tingimuste kinnitamisest. Juhul, kui maksetaotlus erineb rohkem kui 25% võrra esitatud prognoosist, on elluviija kohustatud esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas;
- 11.1.5. esitama rakendusasutuse nõudmisel tegevuse ülevaate, eelarve ning selle jagunemise aastate ja alategevuste lõikes;
- 11.1.6. teenuste tellimisel järgima riigihangete seadust, kui elluviija on hankija riigihangete seaduse tähenduses;
- 11.1.7. toetuse andmisel erialaliitudele hindama, kas toetuse saaja vastab Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2831 sätestatud tingimustele;
- 11.1.8. jälgima, et sekkumise raames ei toetata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058 artiklis 7 toodud tegevusi ja valdkondi;
- 11.1.9. esitama aruandeid vastavalt punktis 12 sätestatule;
- 11.1.10. viivitamatult teavitama rakendusasutust kirjalikus taasesitamist võimaldavas vormis asjaoludest, mis takistavad elluvijal ülesandeid täitmast või toetuse andmise tingimuste käskkirja muutmise vajalikkusest;
- 11.1.11. viima tegevused vastavalt aastasele tegevuskavale ellu tulemuslikult, tõhusalt ja säästlikult;
- 11.1.12. täitma teavitamismääruseid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud nõuetele.

12. Aruandlus

12.1. Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu seal kehtestatud vormil toetatavate tegevuste elluviimise aasta vahearuarande hiljemalt järgmise aasta 20. jaanuariks (31. detsembri seisuga). Vahearuarandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

- 12.1.1. punktis 3.2. loetletud näitajate täitmine koos sisuliste selgitustega, sh näitaja ala- või ületäitmise kohta;
- 12.1.2. ülevaade punktis 2 loetletud tegevuste elluviimisest;

- 12.1.3. hinnang ellu viidud tegevuste tulemuslikkusele;
- 12.1.4. ülevaade esinenud probleemidest, riskidest ja ette võetud abinõudest.
- 12.2. Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu toetatavate tegevuste elluviimise lõpparuande 45 päeva jooksul alates tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks vahearuandes nõutavale infole olema kajastatud ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ eesmärkide saavutamisele ning seotud „Eesti 2035“ sihtide saavutamisele ja puutumust omavate horisontaalsete põhimõtete edendamisele.
- 12.3. Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 15 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 12.4. Juhul kui vahe- või lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.
- 12.5. Puuduste esinemisel vahe- või lõpparuandes annab rakendusüksus elluviijale kuni 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 13. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord**
- 13.1. Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 34–39.
- 14. Vaiete lahendamine**
- 14.1. Rakendusüksuse toiminguga või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.
- 14.2. Rakendusasutuse toiminguga või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.
- 14.3. Vaie lahendatakse 30 kalendripäeva jooksul arvates vaiet lahendavale asutusele esitamisest.